

PERUSOPETUKSEEN VALMISTAVAN OPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat ja laajuus

Perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää maahanmuuttajille perusopetukseen valmistavaa opetusta. Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle, jonka suomen tai ruotsin kielen taito ei vielä ole riittävän hyvä perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. Opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 450 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 500 tuntia. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa eikä oppimäärää.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

2.1 Yleiset tavoitteet

Valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavat valmiudet perusopetukseen siirtymistä varten. Yhdessä suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetuksen kanssa oppilaan oman äidinkielen opetus vahvistaa oppilaan monikulttuurista identiteettiä ja rakentaa pohjaa toiminnalliselle kaksikielisyydelle.

Valmistavassa opetuksessa oppilaalle annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa oppilaan opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksessa on otettava huomioon, että oppijat ovat iältään, opiskeluvaiheiltaan ja oppimistaustaltaan erilaisia. Opettajan on eriytettävä opetustaan oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista. Valmistavan opetuksen aikana oppilaat integroidaan perusopetuksen ryhmiin, lähinnä ikätasoon vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opintoihin, oppilaan oman opinto-ohjelman mukaan. Integroinnilla edistetään kotoutumista, sosiaalisen kielitaidon kehittymistä ja oppiaineen sisällön omaksumista.

2.2 Luku- ja kirjoitustaidottomat maahanmuuttajanuoret

Vähän tai ei lainkaan koulua käyneiden maahanmuuttajanuorten opetuksen tavoitteet tulee asettaa siten, että oppilas saa omalta tasoltaan lähtevää opetusta. Opetuksen pääpaino on luku- ja kirjoitustaidon oppimisessa sekä niissä perusasioissa, jotka tukevat arkitilanteissa selviytymistä, kotoutumista ja opiskelija-identiteetin kehitystä.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen on varattava riittävän pitkä aika, ennen kuin nuori täysipainoisesti aloittaa varsinaisia eri aineiden opintoja.

Oppilaan opiskelutaitojen ja -motivaation karttuessa vaatimustasoa nostetaan joustavasti.

2.3 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi tai ruotsi toisena kielenä

Suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä, niin että he voivat siirtyä perusopetukseen. Opetus noudattaa soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetussuunnitelman perusteita. Valmistavan opetuksen pääpaino on kaikilla oppilailla suomi tai ruotsi toisena kielenä opiskelussa. Opetuksessa otetaan huomioon muiden oppiaineiden sisällöt.

Oppilaan äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opettamisen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, oman kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Opetus noudattaa soveltuvin osin Opetushallituksen suositusta maahanmuuttajien äidinkielen opetuksen perusteiksi (liite). Oppilaille järjestetään oman äidinkielen opetusta mahdollisuuksien mukaan.

Muut kielet

Oppilaan kielellisistä valmiuksista ja suomi tai ruotsi toisena kielenä -opintojen edistymisestä riippuu, voidaanko hänen omaan opinto-ohjelmaansa sisällyttää vieraiden kielten opiskelua valmistavan opetuksen aikana.

2.4 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Muiden oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksen lähtökohtia ovat oppilas sekä hänen aikaisemmat opintonsa ja kulttuuritaustansa. Opetuksessa hyödynnetään oppilaan tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

Sisältöjä suunniteltaessa on otettava huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Valmistavassa opetuksessa harjoitellaan erilaisia opiskelumenetelmiä.

3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman laatimisesta vastaa opetuksen järjestäjä. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden lisäksi valtioneuvoston asetuksessa 1435/2001 määrittelemät yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan pohjautuen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmasta tulee ilmetä

- opetuksen tavoitteet ja opetusjärjestelyt
- yhteistyö kotien kanssa
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilashuollon ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen erityisesti kotoutumisen tukemiseksi
- ohjaustoiminta opiskelun tukena
- erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus
- oppilaan arviointi ja todistukset.

4. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole olemassa valtakunnallista oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Siinä määritellään

- oppilaan lähtötaso
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät ja opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot omassa ryhmässä ja integrointi perusopetuksen ryhmiin
- henkilökohtaisen ohjauksen järjestäminen ja muut mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Opinto-ohjelma voidaan laatia oppilaan kotoutumissuunnitelman osaksi.

5. Opiskelun yleinen tuki

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun välisessä yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kulttuuritausta ja kokemukset lähtömaan koulujärjestelmästä. Huoltajat tutustutetaan kasvamiseen ja kasvatukseen suomalaisessa yhteiskunnassa, suomalaiseen koulujärjestelmään, opetussuunnitelmaan, oppilaan arviointiin, opetusmenetelmiin sekä oppilaan omaan opinto-ohjelmaan. Opetuksen järjestäjän on luotava edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana tulee olla eri osapuolien kunnioitus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Oppilashuolto

Oppilashuoltoon kuuluu lapsen ja nuoren oppimisen perusedellytyksistä, fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista, huolehtiminen. Erityistä tukea tai oppilashuollon palveluja tarvitsevien oppilaiden varhaiseen tunnistamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, ja tukitoimet pitää käynnistää ajoissa ja tehokkaasti. Huoltajille annetaan riittävät tiedot suomalaisen koulu-, sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän tukitoimien saatavuudesta, menetelmistä ja käytännöistä. Tukea suunniteltaessa tehdään yhteistyötä oppilaalle tai hänen perheelleen mahdollisesti tehtävän kotoutumissuunnitelman laatijoiden kanssa.

Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa tulee määritellä, miten oppilaanohjaus toteutetaan. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että oppilaalla on realistinen käsitys omista mahdollisuuksistaan päästä jatko-opintoihin ja työelämän vaatimuksista. Ohjausta toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajilleen on annettava mahdollisuus perehtyä ajoissa tulevaan kouluun ja sen opetuksen painopistealueisiin.

6. Oppilaan arviointi

Arvioinnin tulee olla ohjaavaa ja kannustavaa sekä oppilaan itsearviointia kehittävä. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeroarvostelua.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta.

7. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan osallistumistodistus.

Todistukseen tulee merkitä opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistusta voidaan täydentää kuvaamalla oppilaan edistymistä perusopetuksen oppiaineissa valmistavan opetuksen aikana.